

DULL DIOGEL:

ACRYLAMID

Mae'n bwysig peidio â choginio rhai bwydydd ormod.

BETH YW ACRYLAMID?

Mae'n gemegyn sy'n cael ei ffurfio'n naturiol pan fydd rhai bwydydd yn cael eu coginio ar dymheredd uchel (uwch na 120°C) trwy ffrio, rhostio, pobi, grilio a thostio. Mae deddfwriaeth ar waith i leihau lefelau acrylamid mewn bwyd, gan ei fod yn gallu achosi cancer mewn pobl.

PA FWYDYDD?

Os ydych chi'n gorffen pobi neu'n ailgynhesu'r mathau canlynol o fwydydd, dylech geisio rhoi camau ymarferol ar waith i leihau acrylamid.

Cynhyrchion bara fel torteau, rholiau bara a baguettes, tost a brechedanau wedi'u tostio.

Cynhyrchion melys wedi'u pobi fel cwcis, bisgedi, sgons, bara sinsir, wafers, crympedi.

PWYNT DIOGELWCH

PAM?

Cynhyrchion 'gorffen pobi' ac ailgynhesu

Lle bo'n briodol, dilynwch gyfarwyddiadau coginio'r gwneuthurwr ar gyfer cynhyrchion bwyd.

Wrth bobi bara a chynhyrchion melys sydd wedi'u pobi, dylech eu pobi tan eu bod o liw melyn euraidd neu'n oleuach. Defnyddiwch y tymheredd isaf posibl ar y popty/ffwrn wrth goginio.

Wrth goginio pethau fel tost a brechedanau wedi'u tostio, peidiwch â'u tostio gormod na'u llosgi.

Lle bo modd, gosodwch amserydd i nodi'r amser coginio. Gallai hyn fod ar y popty/ffwrn neu'r ffrîwr, neu gallwch chi ddefnyddio amserydd ar wahân.

Mae'r gwneuthurwr wedi rhoi cynnig ar ddulliau coginio penodol ar gyfer ei gynhyrchion, ac wedi'u profi, i gadw lefelau acrylamid yn isel.

Bydd pobi bwyd tan ei fod o liw melyn euraidd, neu'n oleuach, ac ar dymheredd is yn lleihau lefelau acrylamid.

Bydd coginio bara tan ei fod yn euraidd o ran ei liw, neu'n oleuach, yn helpu i gadw lefelau acrylamid yn is.

Bydd hyn yn eich atgoffa i dynnu bwyd allan ar yr adeg iawn i atal bwyd rhag coginio gormod neu losgi.

MEDDYLIWCH DDWYWAITH!

Mae coginio rhai bwydydd ormod neu eu llosgi yn golygu y gall y bwydydd hyn fod yn uwch mewn acrylamid.

Siartiau lliw

Mae rhai cyflenwyr wedi creu siartiau lliw i ddangos pa liw yw'r gorau ar gyfer bwyd penodol er mwyn cadw lefelau acrylamid yn isel. Gallwch chi ofyn a oes rhai ar gael gan eich cyflenwr. Does dim rhaid i chi ddefnyddio siartiau lliw, ond gallant fod yn ddefnyddiol ar gyfer hyfforddi eich staff.

BETH I'W WNEUD OS AIFF PETHAU O CHWITH

SUT I ATAL HYN RHAG DIGWYDD ETO

• Bydd angen cael gwared ar fwyd sydd wedi'i goginio ormod neu ei losgi.

- Adolygwch eich dull coginio.
- Efallai y bydd angen i chi ostwng y tymheredd coginio neu ddefnyddio offer gwahanol.
- Hyfforddwch staff eto ar y dull diogel hwn.
- Ewch ati i wella eich mesurau goruchwylio staff.
- Cofiwch atgyweirio neu ddisodli offer sydd wedi torri neu ddim yn gweithio.

Nodwch beth aeth o'i le a sut aethoch chi i'r afael â'r sefyllfa yn eich dyddiadur.

I gael rhagor o wybodaeth, ewch i wefan [yr Asiantaeth Safonau Bwyd](#).

